

ביאור בדרך אפשר

1 בתחילת פרשת כי תשא, היא הקריאה בתורה בפרשת שקלים, נאמר:
 2 **כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גּוֹ', הִנֵּה בְּתַבַּת תִּשָּׂא יָשׁ**
 3 **ב' פִּירוּשִׁים, הָא' מְלִשׁוֹן מִנֵּן² ומספר, וְהַב' מְלִשׁוֹן הֶרְמָה³**
 4 והגבהה, **כְּמוֹכֵן גַּם מִמְּאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ ו'ל⁴** בגמרא ביחס לפסוק זה
 5 **אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקֹּב"ה,**
 6 **רַבּוּנוֹ-שְׁלֵ-עוֹלָם, בְּמָה תָרוּם**
 7 **תַּתְרוּמָם וְהַעֲלֵה קָרְן יִשְׂרָאֵל,**
 8 **אָמַר לוֹ בְּכִי תִשָּׂא וּמִכָּאן**
 9 **ש"תשא" הוא לשון הרמה והגבהה.**
 10 **וְלְכַאוּרָה, ב' פִּירוּשִׁים אֵלוֹ**
 11 **ב"תשא", לשון מנין ומספר, ולשון**
 12 **הרמה והגבהה הֵם הַפְּפִיִּים⁵**
 13 **וסותרים זה לזה, כִּי עֲנִין הַמִּנֵּן**
 14 **והמספר שִׁיף רַק כְּאֲשֶׁר הַדָּבָר**
 15 **נִשְׂאָר בְּמִצִּיאֹתוֹ, בְּמִדְיָה**
 16 **וְהַגְּבֻלָּה, בתוך גדר המציאות שלו**
 17 **כְּמוֹ שֶׁהִיא קוֹדֵם הַמִּנֵּן,**
 18 **וּבְלֹא-הֶכִי וּבְלַעֲדֵי זֶה, אֵילוֹ הַדָּבָר**
 19 **לא נתון בתוך מציאות מוגדרת של**
 20 **גבולות וכמויות מוגדרות ומוגבלות**
 21 **לֹא שִׁיף עֲנִין הַמִּנֵּן שְׁהֵי אִי**
 22 **אפשר למדוד ולספור דברים**
 23 **שמציאותם והגודל שלהם לא**
 24 **מוגדרים. וְאֵילוֹ עֲנִין הַהֶרְמָה**
 25 **במובן של הגבהה והתעלות הוא**
 26 **שִׁינְאָ מִמְּקוֹמוֹ וגדרי המציאות**
 27 **הקודמת שלו, וְכִינֵן שְׁמִקוֹם הוּא**
 28 **עֲנִין שֶׁל מְדִידָה וְהַגְּבֻלָּה,**
 29 **שְׁהֵי גַדְרֵי הַזְּמַן וְהַמְּקוֹם הֵם שְׁעוּשִׁים**
 30 **את כל המציאות הגשמית לדבר מדוד**
 31 **מוגבל הֵרִי עֲנִין הַהֶרְמָה וְהִצִּיאָה**
 32 **מגדרי המקום הקודם הוּא שִׁנְעֵשָׂה**
 33 **גבוה ונעלה יותר ויצא ממקומו להיות**
 34 **לְמַעַלָּה מְדִידָה וְהַגְּבֻלָּה,**
 35 **וְאִזְּ אַחֲרֵי שֶׁהַתְּרוּמָם מַעַל לַגְּדָרִים**
 36 **וְהַגְּבֻלוֹת לֹא שִׁיף בּוֹ עֲנִין**
 37 **הַמְּסַפֵּר, שֶׁכֵּל עֲנִינוֹ הוּא**
 38 **כַּאֲמֹר מְדִידָה וְהַגְּבֻלָּה וְאִם אֵינוֹ**
 39 **מדוד ומוגבל אי אפשר למדוד ולספור**
 40 **אותו, וצריך להבין את משמעות**

ביאור בדרך אפשר

41 הדברים שאותה מילה באותו ענין, "תשא" מתפרשת בשני פירושים הפכיים
 42 לחלוטין זה מזה?
 43 **(ב) וְלִהְבִּין זֶה צָרִיף לְהַקְדִּים תַּחֲלִילָה בִּיאֹר עֲנִין הַמְּסַפֵּר⁶**
 44 **באופן כללי, דְּלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן, כְּפִי שֶׁהַקְּשָׁה הַשְּׁל"ה⁷ ספר**
 45 **שני לוחות הברית' מאת רבי ישעיה**
 46 **הורוויץ מִמָּה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ**
 47 **ו'ל⁸ בגמרא אֵין הַבְּרָכָה**
 48 **מְצוּיָה לֹא כּוֹ בְּדָבָר הַמְּנוּי**
 49 **אֲלֹא בְּדָבָר הַסְּמוּי מִן הָעִין,**
 50 **(וזה לשון הגמרא במסכת תענית:**
 51 **"אמר רבי יצחק: אין הברכה מצויה**
 52 **אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר יצו**
 53 **ה' אתך את הברכה באסמיקך. תנא רבי**
 54 **רבי ישמעאל: אין הברכה מצויה אלא**
 55 **בדבר שאין העין שולטת בו, שנאמר**
 56 **יצו ה' אתך את הברכה באסמיקך. תנו**
 57 **רבנן: 'הנכנס למוד את גרנו אומר: יהי**
 58 **רצון מלפניך ה' אלקינו שתשלח ברכה**
 59 **במעשה ידנו. התחיל למוד אומר:**
 60 **ברוך השולח ברכה בכרי הזה. מרד**
 61 **ואחר כך בירך, הרי זו תפלת שווא לפי**
 62 **שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול**
 63 **ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי**
 64 **אלא בדבר הסמוי מן העין"). וְאִם-**
 65 **כֵּן מֵאַחַר שֶׁהַבְּרָכָה שׁוּרָה דוּקָא**
 66 **בדבר שמשקלו ומידתו לא ידועים**
 67 **מֵהֵי הַמַּעַלָּה בְּעִנֵּן הַמְּסַפֵּר**
 68 **והמניין שהקדוש ברוך הוא צוה**
 69 **למנות ולספור את בני ישראל, שֶׁעַל**
 70 **זֶה נֶאֱמַר כִּי תִשָּׂא וְגו', וְעַד**
 71 **לְסִיּוּם הָעֲנִין, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עַל**
 72 **ידי מנין ומספר בני ישראל נַעֲשֶׂה**
 73 **הָעֲנִין דְּלִכְפֹּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם⁹**
 74 **והרי לכאורה כל עניין המספר הוא**
 75 **חסרון?**
 76 **אֲךָ הָעֲנִין הוּא, כְּמִבּוֹאֵר**
 77 **בְּשֶׁל"ה⁷, שִׁישׁ שְׁנֵי עֲנִינֵי**
 78 **מְסַפֵּר שׁוֹנִים זֶה מִזֶּה, עֲנִין אֶחָד הוּא**

בס"ד. שבת פרשת פקודי, פרשת שקלים, מברכים החדש וערב ראש חודש אדר-שני, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

1 **כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גּוֹ', הִנֵּה בְּתַבַּת**
 2 **תִּשָּׂא יָשׁ ב' פִּירוּשִׁים, הָא' מְלִשׁוֹן מִנֵּן²,**
 3 **וְהַב' מְלִשׁוֹן הֶרְמָה³, כְּמוֹכֵן גַּם מִמְּאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ**
 4 **ו'ל⁴ אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקֹּב"ה, רַבּוּנוֹ-שְׁלֵ-עוֹלָם,**
 5 **בְּמָה תָרוּם יִשְׂרָאֵל, אָמַר לוֹ בְּכִי תִשָּׂא.**
 6 **וְלִכְאוּרָה, ב' פִּירוּשִׁים אֵלוֹ הֵם הַפְּפִיִּים⁵, כִּי עֲנִין**
 7 **הַמִּנֵּן שִׁיף רַק כְּאֲשֶׁר הַדָּבָר נִשְׂאָר בְּמִצִּיאֹתוֹ,**
 8 **בְּמִדְיָה וְהַגְּבֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁהִיא קוֹדֵם הַמִּנֵּן,**
 9 **וּבְלֹא-הֶכִי לֹא שִׁיף עֲנִין הַמִּנֵּן. וְאֵילוֹ עֲנִין**
 10 **הַהֶרְמָה הוּא שִׁינְאָ מִמְּקוֹמוֹ, וְכִינֵן שְׁמִקוֹם הוּא**
 11 **עֲנִין שֶׁל מְדִידָה וְהַגְּבֻלָּה, הֵרִי עֲנִין הַהֶרְמָה הוּא**
 12 **שִׁנְעֵשָׂה לְמַעַלָּה מִמְּדִידָה וְהַגְּבֻלָּה, וְאִזְּ לֹא שִׁיף**
 13 **בּוֹ עֲנִין הַמְּסַפֵּר, שֶׁכֵּל עֲנִינוֹ הוּא מְדִידָה**
 14 **וְהַגְּבֻלָּה.**

15 **(ב) וְלִהְבִּין זֶה צָרִיף לְהַקְדִּים תַּחֲלִילָה בִּיאֹר**
 16 **עֲנִין הַמְּסַפֵּר⁶, דְּלִכְאוּרָה אֵינוֹ**
 17 **מוֹכֵן, כְּפִי שֶׁהַקְּשָׁה הַשְּׁל"ה⁷ מִמָּה שֶׁאֲמָרוּ**
 18 **רַבּוֹתֵינוּ ו'ל⁸ אֵין הַבְּרָכָה מְצוּיָה לֹא כּוֹ בְּדָבָר**
 19 **הַמְּנוּי אֲלֹא בְּדָבָר הַסְּמוּי מִן הָעִין, וְאִם-כֵּן מֵהֵי**
 20 **הַמַּעַלָּה בְּעִנֵּן הַמְּסַפֵּר, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר כִּי תִשָּׂא**
 21 **וְגו', וְעַד לְסִיּוּם הָעֲנִין, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה**
 22 **הָעֲנִין דְּלִכְפֹּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם⁹. אֲךָ הָעֲנִין הוּא,**
 23 **כְּמִבּוֹאֵר בְּשֶׁל"ה⁷, שִׁישׁ שְׁנֵי עֲנִינֵי מְסַפֵּר, הַמְּסַפֵּר שֶׁל עֲנִינֵי עוֹלָם הִנֵּה שְׁהוּא**

שְׁהוּא שֶׁל עֲנִינֵי עוֹלָם הִנֵּה שְׁהוּא

(1) ר"פ תשא. (2) ראה פרש"י ופי' רב"ע הקצר עה"פ. (3) ראה גם אוה"ת תשא ע' א'תתכז. ע' א'תתלח. ועוד. (4) ב"ב יו"ד, ב. (5) ראה גם רד"ה זה יתנו תשל"ז. (6) בהבא לקמן — ראה אוה"ת שם ע' א'תתכח ואילך. וראה גם המשך תער"ב ח"א ע' קעא ואילך. (7) פ' במדבר שמו, א. (8) תענית ח, סע"ב. ב"מ מב, א. (9) תשא שם, טו.